



**ŽAN MONE MODUL:
MUZIČKI IDENTITETI I EVROPSKA PERSPEKTIVA – INTERDISCIPLINARNI PRISTUP
– SILABUSI KURSEVA –**

MIRJANA VESELINOVIĆ-HOFMAN	
EVROPSKA MUZIKA IZMEĐU SVOJIH AVANGARDNIH IDENTITETA: PREDUSLOVI, DOSTIGNUĆA, UKRŠTANJA	
Tip nastavne aktivnosti	Predavanje Seminar
Opis kursa	<p>Kurs je namenjen studentima master i doktorskih akademskih studija.</p> <p>Akademski cilj kursa usmeren je na razmatranje fenomena avangarde u polju evropske muzike sa teorijskog i analitičkog stanovišta, pri čemu se o tom polju raspravlja u dvostrukom smislu: kao o identitetu nastalom kroz relacije avangardnih ‘epicentara’ i njihovih lokalnih varijanti i kao o ‘mreži’ kreativnih razmena avangardnih iskustava između evropskih muzičkih kultura, koje sadrže avangardne elemente u svojim ‘biografijama’. Svaka od tih kultura vrednovana je, ne samo kao individualni entitet relevantan po sebi, tj. zbog svojih specifičnosti, već i kao značajan faktor konstituisanja svojevrsnog zajedničkog avangardnog lika evropske muzike.</p> <p>Nastavni cilj kursa jeste da pruži studentima znanje o avangardnoj muzici, njenim kompozicionim tehnikama, estetici, kao i o njenoj umetničkoj i društvenoj poziciji.</p> <p>Struktura kursa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Teorijski pristupi pojmu identiteta; 2) Teorijski pristupi pojmu of avangardnog identiteta; 3) Priroda i karakteristike fenomena avangarde i identiteta avangarde u evropskoj muzici; 4) Psihološki, društveni i estetički razlozi za pojavu avangarde; 5) Avangardni projekti i pokreti u muzici i oblici njihove materijalizacije u poređewu sa analognim enomenima u drugim umetnostima; 6) Avangardna utopija; 7) Muzička dostignuća vodećih predstavnika evropskih avangardnih identiteta, iz perspektive prirode njihovih sličnosti i razlika; 8) Međusobni dijalozi i ukrštanja avangardnih identiteta; 9) Ukupna ‘identitetska mapa’ evropske muzičke avangarde.

Bibliografija (izbor):

- Adorno, Theodor W.: "'Zur gesellschaftlichen Lage der Musik'". In: Adorno, Theodor W.: *Musikalische Schriften V. Gesammelte Schriften. Band 18.* Tiedemann, Rolf – Schultz, Klaus (Eds.). Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1984. pp. 729-777.
- Adorno, Theodor W.: "Anton Webern. Zur Aufführung der fünf Orchesterstücke op. 10, in Zürich". In: Adorno, Theodor W.: *Musikalische Schriften V. Gesammelte Schriften. Band 18.* Tiedemann, Rolf – Schultz, Klaus (Eds.). Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1984. pp. 513-516.
- Adorno, Teodor V.: *Estetička teorija.* Beograd: Nolit, 1979.
- Adorno, Theodor W.: "Moderne". In: Adorno, Theodor W.: *Dissonanzen – Einleitung in die Musiksoziologie.* Gesammelte Schriften. Band 14. Tiedemann, Rolf (Eds.). Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1973. pp. 376-393.
- Adorno, Theodor W.: *Filozofija nove muzike.* Beograd: Nolit, 1968.
- Barthes, Roland: *The Responsibility of Forms – Critical Essays on Music, Art, and Representation.* Berkeley – Los Angeles: University of California Press, 1991.
- Blumröder, Christoph von: "Musikalische Avantgarde heute?". In: *Revolution in der Musik. Avantgarde von 1200 bis 2000.* Kassel, Basel: Bärenreiter, 1989.
- Boulez, Pierre: "Putting the Phantoms to Flight". In: Nattiez, Jean-Jacques (Ed.). *Orientations – Collected Writings – Pierre Boulez.* Cambridge: Harvard University Press, 1986. pp. 63-83.
- Boulez, Pierre: "Towards a Conclusion". In: Nattiez, Jean-Jacques (Ed.). *Orientations – Collected Writings – Pierre Boulez.* Cambridge: Harvard University Press, 1986. pp. 97-99.
- Boulez, Pierre: "Aesthetics and the Fetishists". In: Nattiez, Jean-Jacques (Ed.). *Orientations – Collected Writings – Pierre Boulez.* Cambridge: Harvard University Press, 1986. pp. 31-43.
- Boulez, Pierre: "Technology and the Composer". In: Nattiez, Jean-Jacques (Ed.). *Orientations – Collected Writings – Pierre Boulez.* Cambridge: Harvard University Press, 1986. pp. 486-494.
- Boulez, Pierre: "On Musical Analysis". In: Nattiez, Jean-Jacques (Ed.). *Orientations – Collected Writings – Pierre Boulez.* Cambridge: Harvard University Press, 1986. pp. 116-118.
- Boulez, Pierre: "Time, Notation and Coding". In: Nattiez, Jean-Jacques (Ed.). *Orientations – Collected Writings – Pierre Boulez.* Cambridge: Harvard University Press, 1986. pp. 84-89.
- Boulez, Pierre: "Der Begriff der Mobilität – Die Dritte Klaviersonate – *Éclat – Domaines*". In: *Pierre Boulez WILLE UND ZUFALL Gespräche mit Célestin Deliège und Hans Mayer.* Stuttgart–Zürich: Belser Verlag, 1977. pp. 92-101.
- Bujić, Bojan (ed.): *Music in European Thought 1851-1912.* Cambridge: Cambridge University Press, 1988.
- Bürger, Peter: *Theorie der Avantgarde.* Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1974.
- Cage, John in: Turza, Karel and Žarana Papić (eds.): *JOHN CAGE radovi / tekstovi 1939-1979.* Beograd: Radionica SIC, 1981.
- Cone, Edward T.: "The Authority of Music Criticism". *Journal of the American Musicological Society*, 34, Spring 1981. pp. 1-18.

- Cook, Nicholas: *Music, Imagination, and Culture*. New York: Oxford University Press, 1990.
- Cook, Nicholas: *Music: A Very Short Introduction*. Oxford – New York: Oxford University Press, 2000.
- Cook, Nicholas – Everist, Mark (ur.): *Rethinking Music*. Oxford — New York: Oxford University Press, 2001.
- Dahlhaus, Carl: *Schoenberg and the New Music – Essays by Carl Dahlhaus*. Cambridge: Cambridge University Press, 1987.
- Dahlhaus, Carl: *Musikästhetik*. Köln: Musikverlag Hans Gerig, 1967.
- Dibelius, Ulrich: "Im Irrgarten der Geometrie". U: *György Ligeti – eine Monographie in Essays*. Mainz: Schott, 1994.
- Einemann, Marita: "Luigi Nono; Die unendliche Bereitschaft zum Suchen". *Neue Zeitschrift für Musik*, 5, Mai 1984. pp. 16–19.
- Danuser, Hermann – Katzenberger, Günter (eds.). *Vom Einfall zum Kunstwerk*. Laaber: Laaber-Verlag, 1993.
- Danuser, Hermann: *Glazba 20. stoljeća*. Zagreb: Hrvatsko muzikološko društvo, 2007.
- Federhofer, Hellmut: "Ein Beitrag zur Ästhetik Neuer Musik". *Acta musicologica*, Vol. LXX, Juli-Dezember, 1998. pp. 116–132.
- Floros, Constantin: *György Ligeti. Jenseits von Avantgarde und Postmoderne*. Wien: Verlag Lafite, 1996.
- Focht, Ivan: *Savremena estetika muzike*. Beograd: Nolit, 1980.
- Guck, Marion A.: "Analytical Fictions". In: Krims, Adam (ed.). *music / ideology – resisting the aesthetic*. Australia–Canada etc.: G + B Arts International, OPA (Overseas Publishers Association), 1998. pp. 157-177.
- Kohoutek, Ctirad: *Tehnika komponovanja u muzici XX veka*. Beograd: Univerzitet umetnosti, 1984.
- Ligeti, György: "Ich glaube nicht an große Ideen, Lehrgebäude, Dogmen...". Lerne von Saalfeld im Gespräch mit György Ligeti. *Neue Zeitschrift für Musik*, 1, 1993. pp. 32-36.
- Ligeti, György: "Rhapsodische, unausgewogene Gedanken über Musik, besonders über meine eigenen Kompositionen". *Neue Zeitschrift für Musik*, 1, 1993. pp. 20-29.
- Mayer, Günter: "Für und wider – Avantgarde und Geschichtslosigkeit". *Positionen*, Heft 27, 1996, 2–7.
- Menke, Christoph: *Die Souveränität der Kunst – Ästhetische Erfahrung nach Adorno und Derrida*. Frankfurt am Main: Suhrkamp Verlag, 1991.
- Meyer, Leonard B.: *Music; The Arts and Ideas – Patterns and Predictions in Twentieth-Century Culture*. Chicago – London: The University of Chicago Press, 1967.
- Motte-Haber, Helga de la: "Entwicklung und Bedeutung der Avantgarde nach 1945". In: *Musikkultur in der Bundesrepublik Deutschland*. Kassel: Gustav Bosse Verlag, 1994, 63–70.
- Schönberg, Arnold: *Harmonielehre*. Leipzig: Universal, 1911–Wien: Universal, 1922.
- Schoenberg, Arnold: *Style and Idea – Selected Writings of Arnold Schoenberg*. London: Faber & Faber, 1975.

	<ul style="list-style-type: none"> • Stenzl, Jüg (Ed.): <i>Luigi Nono; Texte; Studien zu seiner Musik</i>. Zürich: Atlantis, 1975. • Stockhausen, Karlheinz: <i>Texte zur elektronischen und instrumentalen Musik</i>. Band I. <i>Aufsätze 1952-1962 zur Theorie des Komponierens</i>. Herausgegeben und mit einem Nachwort versehen von Dieter Schnebel. Köln: Verlag M. DuMont Schauberg, 1963. • Stockhausen, Karlheinz: <i>Texte zur Musik 1977-1984</i>. Band 6. Ausgewaelt und zusammengestellt durch Christoph von Blumröder. Köln: DuMont Verlag, 1989. • Stravinski, Igor – Robert Craft: <i>Memoari i razgovori</i>. Zagreb: Zora, 1972. • Stravinsky, Igor: <i>Poetics of Music in the form of six lessons</i>. New York: Vintage Books, 1947. • Toorn, Pieter van den: <i>The Music of Strawinsky</i>. New Haven: Yale University Press, 1983. • Veselinović-Hofman, Mirjana: <i>Stvaralačka prisutnost evropske avangarde u nas</i>. Beograd: Univerzitet umetnosti, 1983. • Veselinović-Hofman, Mirjana: "Teze za reinterpetaciju jugoslovenske muzičke avangarde", <i>Muzički talas</i>, 30-31/2002, pp. 18–32. • Veselinović-Hofman, Mirjana: "Problems and Paradoxes of Yugoslav Avant-garde Music (Outlines for a Reinterpretation)". in: <i>Impossible Histories – Historical Avant-gardes, Neo-avant-gardes, and Post-avant-gardes in Yugoslavia, 1918–1991</i>. Cambridge, Massachusetts–London, England: The MIT Press, 2003, pp. 404–441. • Veselinović-Hofman, Mirjana: "Revisiting the Serbian Musical Avant-garde: Aspects of the Change of Reception and of Keeping History 'Under Control'". In: <i>Rethinking Musical Modernism. Academic Conferences Vol. CXXII, Department of Fine Arts and Music, Book 6</i>. Belgrade: Serbian Academy of Sciences and Arts and Institute of Musicology, 2008, pp. 211–218. • Webern, Anton: <i>The Path to the New Music</i>. Bryn Mawr, Pennsylvania: Theodore Presser Company in association with Universal Edition, 1963. • Xenakis, Iannis: "Creativity". In: Rahn, John (Ed.): <i>Perspectives on Musical Aesthetics</i>. New York–London: W. W. Norton & Company Inc., 1994. pp. 158-164. 			
Utica	Utica kursa na direktne i indirektne korisnike sastoji se u: 1) sticanju relevantnih znanja iz oblasti evropskih studija; 2) podizanju nivoa svesti o umetničkom i društvenom značaju interkulturnog dijaloga u Evropi; 3) intenziviranju potrebe za procesima razmene i komunikacije u polju muzike i kulture; 4) povećanju stepena tolerancije prema različitostima; 5) razvoju kriterijskog sistema za redefinisanje pojmova centra i periferije.			
Broj časova	1. akad. godina: 15	2. akad. godina: 15	3. akad. godina: 15	Ukupno za 3 godine: 45
Broj studenata	40	40	40	120
Studijski programi	Muzikologija, Muzičko izvođaštvo			
Godina/nivo sudija	Master akademske		Doktorske akademske	
Status kursa	Obavezan		Novi	

SONJA MARINKOVIĆ

SLOVENSKA OPERA U MUZICI 19. I 20. VEKA

Tip nastavne
aktivnostiPredavanje
Seminar

Opis kursa

Kurs je namenjen studentima master i doktorskih akademskih studija, sa (poželjno) prethodno stečenim znanjem iz istorije opere.

Ciljevi kursa i seminara:

Kroz učenje i razmatranje istorije slovenske opere (u okviru ruske, češke, slovačke, srpske, bugarske, hrvatske, slovenačke tradicije), kurs povezuje studije muzike/muzikologije sa kulturnom istorijom Evrope. Studenti bi trebalo da ovladaju veštinom tumačenja i analiziranja različitih ideja nacionalne opere kao specifičnog kulturnog fenomena. Biće razmotrena različita pitanja u vezi sa navedenom problematikom i to u okviru sledećih tema:

- Prva opera kao znak rođenja nacionalne muzičke tradicije (nacionalizam kao "novi element u umetnosti" /Odojevski/)
- Opera kao izmišljena tradicija: nacija, istorija, identitet
- Opera kao interpretacija nacionalne istorije
- Romantizam i bajke
- Slovenska muzička drama
- Slovenska komična opera
- Wagner i slovenska opera
- Slovenska opera u 20. veku: nove države, stare priče
- Zrele opere Rimskog-Korsakova
- Češka opera (*Jenufa*)
- Prokofjev
- Stravinski
- Šostakovič

Bibliografija (izbor):

- Асафьев, Б.: *О Музыке Чайковского*. Ленинград: Музыка, 1972.
- Born, Georgina, *Western Music and Its Others*. Berkeley: University of California Press, 2000.
- Gandhi, Leela: *Postcolonial theory: a critical introduction*. Sydney: Allen & Unwin, 1998.
- Kotnik, Vlado: *Opera, Power and ideology: Anthropological Study of a National Art in Slovenia*. Frankfurt am Main: Peter Lang, 2010.
- Krims, Adam: *Music and Urban Geography*. New York: Routledge, 2007.
- Левашева, О., Михаил Иванович, Глинка, 1–2, Москва: Музыка, 1987.
- Morrison, Simon, *The People's Artist (Prokofiev's Soviet Years)*, New York: Oxford University Press, 2009.
- Нестьев, И.: *Жизнь Сергея Прокофьева*. Москва: Советский композитор, 1973.
- Said, Edward W.: *Orientalism*. London: Penguin books, 2003.
- Samson, Jim (Ed.): *The Cambridge History of Nineteenth-century Music*. New York:

	Cambridge University Press, 2004. <ul style="list-style-type: none"> • Samson, Jim (2013): <i>Music in the Balkans</i>. E-book, acc.. at http://booksandjournals.brillonline.com/content/books/9789004250383 • Taruskin, Richard: <i>On Russian Music</i>. Berkeley: University of California Press, 2009. • Žižek, Slavoj and Mladen Dolar: <i>Opera's Second Death</i>. New York: Routledge, 2002. • Ярустовский, Б.: <i>Игорь Стравинский</i>. Ленинград: Музыка, 1982. 			
Uticaj	Do kraja ovog kursa studenti će biti osposobljeni da: <ul style="list-style-type: none"> • razumeju ključnu dimenziju rastuće snage evropske integracije u kulturnom i umetničkom pogledu; • identifikuju i opišu glavne probleme vezane za muzičke identitete u slovenskoj operi. 			
Broj časova	1. akad. godina:	2. akad. godina:	3. akad. godina:	Ukupno za 3 godine:
	15	15	15	45
Broj studenata	40	40	40	120
Studijski programi	Muzikologija, Muzičko izvođaštvo			
Godina/nivo sudija	Master akademske		Doktorske akademske	
Status kursa	Obavezan		Postojeći	

**"INSIEME- UNITE, UNITE EUROPE!" – UVOD U KONTEKSTUALNE STUDIJE FESTIVALA
PESMA EVROVIZIJE**

Tip nastavne aktivnosti	Predavanje Seminar
Opis kursa	<p>Kurs je namenjen studentima master i doktorskih akademskih studija, sa (poželjno) prethodno stečenim znanjem iz oblasti studija popularne muzike.</p> <p>Ciljevi kursa i seminara: Kroz učenje, istraživanje i razmatranje istorije takmičenja za Pesmu Evrovizije, kurs međusobno povezuje studije muzike/muzikologije, medija, roda, opšte i kulturne istorije Evrope i stoga se može smatrati delom evropskih studija. Studenti bi trebalo da ovladaju veštinom tumačenja i analiziranja različitih ideja nacionalne opere kao specifičnog kulturnog fenomena. Polazeći od činjenice da se "čitanjem" ovog takmičenja može sagledati ne samo istorija ujedinjene Evrope, već i njegoa konstitutivna uloga za EU, sledeća pitanja će biti sagledana prvenstveno iz muzikološke perspektive:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ERU - istorija, značaj, sadašnjost, - FPE – prvi dani - produkcija, recepcija, - Jugoslavija i Evropa kroz prizmu FPE, - Nova Evropa - teorijski okvir, - Spektakl i FPE, - Ponovno osmišljavanje Evrope, - Žanr FPE pesme, - Zapadni Balkan i Evropska unija kroz prizmu FPE, - FPE balada Zapadnog Balkana. <p>Bibliografija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Balibar, Etienne. <i>We, the People of Europe?: Reflections on Transnational Citizenship</i> James Swenson. Princeton, NJ: Princeton University Press, 2004. • Bauman, Zygmunt. <i>Europe: An Unfinished Adventure</i>. Cambridge: Polity Press, 2004. • Beck, Ulrich and Edgar Grande. <i>Cosmopolitan Europe</i>. Trans. Ciaran Cronin. Cambridge: Polity, 2007. • Berezin, M. and M. Schain, eds. <i>Europe Without Borders: Remapping Territory, Citizenship, and Identity in a Transnational Age</i>. Baltimore and London: The Johns Hopkins University Press, 2003. • Bjelic, Dusan I. and Obrad Savic, eds. <i>Balkan as Metaphor: Between Globalization and Fragmentation</i>. Cambridge, Mass.; London: The MIT Press, 2002. • Björnberg, Alf. "Return to ethnicity: The cultural significance of musical change at the Eurovision Song Contest. <i>A Song for Europe</i>. Raykoff and Tobin, eds. • Boatca, Manuela. "The Eastern Margins of Empire." <i>Cultural Studies</i> 21.2 (2007): 368-384.

	<ul style="list-style-type: none"> • Bolin, Goran. "Visions of Europe: Cultural Technologies and Nation-States." <i>International Journal of Cultural Studies</i> 9 (2), 2006. • Bohlman, P.V. "The politics of power, pleasure and prayer in the Eurovision Song Contest." <i>Muzikologija</i> 7 (2007) • European Integration Theory (eds. T. Diez, A. Wiener) Oxford: Oxford University Press, 2004; • Delanty, Gerard. "The Making of A Post-Western Europe: A Civilizational Analysis." <i>Ten Eleven</i> 72 (2003): 8-25. • Delanty, Gerard and Chris Rumford. <i>Rethinking Europe: Social Theory and the Implications of Europeanization</i>. London; New York: Routledge, 2005. • Georgiou, Myria and Cornel Sandvoss, eds. "Euro Visions: Culture, Identity and Politics in the Eurovision Song Contest. <i>Popular Communication</i> (6:3, 2008), special issue. • Griffin, Gabriele and Rosi Braidotti, eds. <i>Thinking Differently: A Reader in European Women's Studies</i>. London; New York: Zed Books, 2002. • Habermas, Jürgen. <i>The Postnational Constellation: Political Essays</i>. Oxford: Polity Press, 2001. • Rosamond, Ben, <i>Theories of Integration</i>, Basingstoke: Palgrave, 2000. • Pollack, M., <i>The Engines of European Integration</i> (2003) • Raykoff, Ivan and Robert Deam Tobin. <i>A Song for Europe: Popular Music and Politics in the Eurovision Song Contest</i> (Farnham, UK: Ashgate, 2007). • Smith, Alan. <i>The Return to Europe: The Reintegration of Eastern Europe into the European Economy</i>. Houndmills, Basingstoke, Hampshire: Macmillan; New York: St. Martin's Press, 2000. • Stråth, Bo. <i>Europe and the Other and Europe as the Other</i>. Brussels; New York: PIE-PLang, 2000. • Yair, Gad. "'Unite Unite Europe' The political and cultural structures of Europe as reflected in the Eurovision Song Contest." <i>Social Networks</i> 17 (2), 1995. • Yair, Gad and Daniel Maiman. "The Persistent Structure of Hegemony in the Eurovision Song Contest". <i>Acta Sociologica</i> 39 (3), 1996. • H. Wallace, W. Wallace, M. Pollack, <i>Policy-Making in the EU</i> (2005).
<p style="text-align: center;">Uticaj</p>	<p>Do kraja ovog kursa studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumeju ključnu dimenziju rastuće snage evropske integracije u kulturnom i umetničkom pogledu; • identifikuju i opišu glavne probleme vezane za popularnu muziku u kulturnom kontekstu; • skiciraju glavna pitanja kao što su "evropeizacija" i transformativna moć muzike i da diskutuju o njima.

	1. akad. godina:	2. akad. godina:	3. akad. godina:	Ukupno za 3 godine:
Broj časova	15	15	15	45
Broj studenata	40	40	40	120
Studijski programi	Muzikologija, Muzičko izvođaštvo			
Godina/nivo sudija	Master akademske		Doktorske akademske	
Status kursa	Obavezan		Postojeći	

IVANA PERKOVIĆ

PRIBLIŽAVANJE EVROPSKIH MUZIČKIH IDENTITETA: „JEDINSTVO U RAZLIČITOSTI“

<p>Tip nastavne aktivnosti</p>	<p>Predavanje Seminar</p>
<p>Opis kursa</p>	<p>Uvod Evropski kulturni identitet često se definiše kao “jedinstvo u raznovrsnosti”, s obzirom na jedinstvenu odliku njegove dijaloške prirode, kao i na kombinovanje bez homogenizacije. Razlika se smatra vrednošću po sebi: ne samo kao osnova za saradnju, već i kao samosvojna kulturna odlika (Derida, Habermas). Polazeći od raznolikosti divergentnih teorijskih i praktičnih pristupa pojmu identiteta (rasa, pol, zajednica, nacija, društvo, religija, psihologija, obrazovanje itd.), ovaj kurs će se zadržati unutar granica razmatranja muzičkih identiteta kao pitanja kulture, nacije i religije. Adornovski identitet kao mesto koje povezuje koncept sa sopstvenim objektom, jeste “stvar” koja referira, između ostalog, i na česte upotrebe muzike kao jednog od primarnih sredstava za stvaranje i održavanje identiteta. Kurs istražuje diskurs muzičkog identiteta u evropskom prostoru u istorijskom kontinuitetu – od srednjevekovnih vremena do savremenog sveta – kroz niz paradigmatičnih primera. Srednjevekovni muzički identiteti posmatrani su sa religioznog i lingvističkog stanovišta i to u poređenju istočnog i zapadnog hrišćanstva; položaj Otomanske imperije razmatran je kroz recepciju otomanskog sveta u muzici 18. veka, dok je Betovenova “Oda radosti” – delo sa različitom simboličkom pozicijom kroz istoriju – sagledana iz ugla nacionalizma i sopstvene uloge kao kulturnog simbola Evrope, koji je i evropska himna.</p> <p>Struktura kursa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kulturni i muzički simboli Evrope 2. Muzički identiteti <i>Slavia Orthodoxa</i> 3. Istočnohrišćanske i zapadnohrišćanske hagiografije kao izvor saznanja o muzičkoj praksi 4. Evropski ‘self’ i otomansko ‘drugo’: <i>alla turca</i> u Mocartovoj kontradansi K 535, <i>Die Belagerungs Belgrads (Opsada Beograda)</i> 5. “Evropski koncert” i Betoven 6. Betovenova Deveta simfonija i istorija zapadne muzike 7. Romantičarska kanonizacija Betovena canonization of Beethoven 8. Od “Ode radosti” do evropske himne <p>Bibliografija (izbor):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Allanbrook, Wye J. „Metric Gesture as a Topic in <i>Le Nozze di Figaro</i> and <i>Don Giovanni</i>“, <i>The Musical Quarterly</i>, 1981, 67/1, pp. 94-112. • Богдановић Димитрије, <i>Историја старе српске књижевности</i>, Београд, Српска књижевна задруга, 1980.

- Buch Esteban, *Beethoven's Ninth: A Political History*, Chicago, University Of Chicago Press, 2004.
- Burnham Scott, *Beethoven Hero*, Princeton, 1995.
- Conomos Dimitri E., *Byzantine Trisagia and Cheroubika of the Fourteenth and Fifteenth Centuries*, Patriarchal Institute for Patristic Studies, Thessaloniki, 1974.
- David B. Dennis, *Beethoven in German Politics, 1870-1989*, New Haven & London, Yale University Press, 1996.
- DeNora Tia, *Beethoven and the Construction of Genius: Musical Politics in Vienna, 1792-1803*, Berkeley, University of California Press, 1995
- Head Matthew, *Orientalism, Masquerade and Mozart's Turkish Music*, London, Royal Music Association, 2000.
- Laitin David, "Culture and National Identity: 'The East' and European Integration", *West European Politics*, Volume 25, Issue 2, 2002, 55-80.
- Monelle Raymond, *Musical Topic: Hunt, Military, and Pastoral*, Bloomington, Indiana University Press, 2006.
- Moran Neil, "Byzantine castrati", *Plainsong and Medieval Music*, 2002, 11/2, 99–112.
- Pascal, Robert A., "Beethoven's vision of joy in the finale of the Ninth Symphony", *Beethoven forum*, 2007, 14, 2, pp. 103–128.
- Perković Ivana, "Battle in the Ballroom? Expressive Genres in Mozart's Contredance *La Battaille K535*", Beograd, 7th Annual Conference of the Department of Music Theory, Belgrade, Faculty of Music, University of Arts in Belgrade, 2009, 16-17.
- Perković Ivana, "References in Serbian hagiography (žitija) and liturgical poetry (Srblijak)", in: Robert Klugseder, James Borders, Christelle Cazaux-Kowalski, Lori Kruckenberg, Frank Lawrence, Jeremy Llewellyn, Christian Troelsgard, Anna Vildera and Hanna Zuhlke (Eds.), *Cantus planus*, Österreichische Akademie der Wissenschaften, Kommission für Musikforschung, Wien, 2012, 316–320.
- Perković Ivana, Стара музика <Old Serbian music>, *Историја српске музике. Српска музика и европско музичко наслеђе* <History of Serbian Music. Serbian Music and European musical heritage>, Београд, Завод за уџбенике, 2007, 29-62.
- Ratner Leonard, *Classic Music. Expression, Form, and Style*, New York, Schirmer Books, 1980.
- Roider Karl A., "Kaunitz, Joseph II and the Turkish War", *The Slavonic and East European Review*, 1976, 54/4, pp. 538-556.
- Sanders Ernest H., "The Sonata-Form Finale of Beethoven's Ninth Symphony", *19th-Century Music*, Vol. 22, No. 1 (Summer, 1998), pp. 54-60.
- Shelly, M., Winck, M. (Eds.), *Aspects of European Cultural Diversity*, London, 1995.
- Shore Cris, *Building Europe: The Cultural Politics of European Integration*, New York, Routledge, 2000.

	<ul style="list-style-type: none"> • Treitler Leo, "History, Criticism, and Beethoven's Ninth Symphony", <i>19th-Century Music</i>, Vol. 3, No. 3 (Mar., 1980), pp. 193-210. • Tusa, Michael C., "Noch einmal: Form and Content in the Finale of Beethoven's Ninth Symphony", <i>Beethoven Forum</i>, 1999, Vol. 7, Issue 1, pp. 113–137. • Velimirović Miloš, <i>Byzantine elements in early Slavic chant: the Hirmologion</i> (main volume), Monumenta Musicae Byzantinae. Subsidia. Studies on the Fragmenta Chilandarica Paleoslavica, I, Copenhagen, 1960. • Will Richard, <i>The Characteristic Symphony in the Age of Haydn and Beethoven</i>, Cambridge, Cambridge University Press, 2002. • Wellesz Egon, <i>Eastern Elements in Western Chant</i>, Monumenta Musicae Byzantinae. Oxford-Boston, 1947. • Zielonka, Jan, <i>Europe as Empire</i>, Oxford University Press, 2006. • Zielonka, Jan, <i>Europe Unbund: Enlarging and Reshaping the Boundaries of the European Union</i>, London, Routledge, 2002. 			
<p style="text-align: center;">Uticaj</p>	<p>Do kraja ovog kursa studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumeju ključnu dimenziju rastuće snage evropskih integracija u kulturnom i umetničkom pogledu; • identifikuju i opišu glavne probleme vezane muzičke identitete; • skiciraju glavna pitanja kao što su "evropeizacija" i transformativna moć muzike i da diskutuju o njima. 			
<p style="text-align: center;">Broj časova</p>	<p style="text-align: center;">1. akad. godina:</p> <p style="text-align: center;">15</p>	<p style="text-align: center;">2. akad. godina:</p> <p style="text-align: center;">15</p>	<p style="text-align: center;">3. akad. godina:</p> <p style="text-align: center;">15</p>	<p style="text-align: center;">Ukupno za 3 godine:</p> <p style="text-align: center;">45</p>
<p style="text-align: center;">Broj sudenata</p>	<p style="text-align: center;">40</p>	<p style="text-align: center;">40</p>	<p style="text-align: center;">40</p>	<p style="text-align: center;">120</p>
<p style="text-align: center;">Studijski programi</p>	<p style="text-align: center;">Muzikologija, Muzičko izvođaštvo</p>			
<p style="text-align: center;">Godina/nivo sudija</p>	<p style="text-align: center;">Master akademske</p>		<p style="text-align: center;">Doktorske akademske</p>	
<p style="text-align: center;">Status kursa</p>	<p style="text-align: center;">Obavezan</p>		<p style="text-align: center;">Novi</p>	

RASKRŠĆA EVROPSKE KULTURNE ISTORIJE 1 I 2

Tip nastavne
aktivnostiPredavanje
Seminar

Opis kursa

Uvod:

1. Kurs i seminar imaju za cilj da upoznaju studente sa najznačajnijim tumačenjima fenomena pojave muzičkog dela u pisanoj formi, iz perspektive evropske teorije, filozofije i estetike muzike (muzički tekst kao delo muzike; notacija kao kopija originala; partitura kao intencionalni objekat; muzičko pismo i vremenska struktura; muzika *ne postoji* u partituri), tj. iz perspektive značaja pojave muzičkog pisma i potrebe kreativne muzičke analize muzičkog teksta (tj. kreativne upotrebe, čitanja i interpretacije muzičkog teksta muzičkog dela), u kontekstu individualnog interpretativno-izvođačkog gesta. Zasnovan na studijama slučaja specifičnih analiza, uvidima u literaturu i seminarskim radovima, kurs istražuje i primenjuje raspon mogućnosti integrativnog i kreativnog pristupa izvođenju muzičkog dela, baziranog na svesti o postojanju relativno autonomnih nivoa ("slobodnog prostora") muzičkog teksta.
2. Kurs uključuje glavne teorijske pristupe fantazijskom i baladnom principu, fantazmima i narativu u muzičkoj (i šire, umetničkoj) kreaciji, u širokom rasponu od psihoanalitičkih teorija Frojda, Adlera i Junga, do Lakana i Majkla Adamsa, preko studija iz psihologije umetnosti (Predrag Ognjenović), "perioda estetike" (Danko Grlić), teorije kreativnosti (Miloš Ilić) ili pokušaja pronalaženja imaginarnog, tj. "transcedentne fikcije" (Žilber Duran), do pitanja živih metafora, priča i iskustva vremena (Pol Riker), pravila umetnosti (Pjer Burdije), filozofije "nesvesnih procesa" (Gordon Globus i Remo Bodei) i psihološkog i psihoanalitičkog pristupa muzici (Entoni Stor i Mišel Emberti). U isto vreme, ovi teorijski pristupi su primenjeni u sferi izučavanja muzičkih fantazija i balada u istoriji muzike, od srednjeg veka do današnjih dana.

Raskršća evropske kulturne istorije 1 – Fantazijski i baladni princip u muzici (interdisciplinarni pristup):

1. Evropska istorija fantazije kao muzičkog žanra
2. Evropska istorija balade kao muzičkog žanra
3. Muzička fantazija kao "druga scena" muzike
4. Prostor kao *a priori* forma fantastičnog; vreme i fantazija
5. Balada i njen muzički protonarativni kokon; narativno vreme i vreme naracije, narativ i diskurs, dijegetičko i mimetičko, temporalna distanca i performativnost

Raskršća evropske kulturne istorije 2 – Muzička interpretacija i muzički tekst u kontekstu intertekstualnosti (interdisciplinarni pristup):

1. Fenomen muzičkog teksta
2. Integrativni i kreativni pristup izvođenju muzičkog teksta
3. Intertekstualni evropski tragovi – studija slučaja Kloda Debisija: *Prelid za popodne jendog fauna*
4. Intertekstualni evropski tragovi – studija slučaja Riharda Štrausa: *Arijadna na Naksosu*
5. Intertekstualni evropski tragovi – studija slučaja Pjera Buleza i Lučana Berija: *Čekić bez gospodara* i *Sekvenca VI* za solo violu

Bibliografija:

(1)

- Busoni, Ferruccio, *L'ésthétique musicale*, Paris, 1990.
- Dalhaus, Karl, *Estetika muzike*, Novi Sad, 1992.
- Ingarden, Roman, *Ontologija umetnosti*, Novi Sad, 1991.
- Jankelevič, Vladimir, *Muzika i neizrecivo*, Novi Sad, 1987.
- Popović Mladjenović, Tijana, *Musical Writing*, Belgrade, 1996.
- Popović Mladjenović, Tijana, Pojam i elementi 'analitičke' interpretacije, u: Mirjana Veselinović-Hofman (ur.), *Aspekti interpretacije*, Beograd, 1989, 135–150.
- Popović Mladjenović, Tijana, *Processes of Panstylistic Musical Thinking*, Belgrade, 2009.
- Krumhansl, C. L. (1996). A perceptual analysis of Mozart's piano sonata K. 282: segmentation, tension, and musical ideas. *Music Perception*, 13, 3, 401–432.
- Clarke, E. F. & Krumhansl, C. L. (1990). Perceiving musical time. *Music Perception*, 7, 3, 213–252.
- Cook, N. & Clarke, E. (2004). Introduction: What is empirical musicology? In E. Clarke & N. Cook (Eds.), *Empirical musicology: Aims, methods, prospects* (pp. 3-14). Oxford: Oxford University Press.
- Cook, N. (1994). Perception: A perspective from music theory. In R. Aiello & J. A. Sloboda (Eds.), *Musical Perceptions* (pp. 64-95). Oxford: Oxford University Press.
- Cross, I. (1998). Music Analysis and Music Perception. *Music Analysis*, 17, 1, 3–20.
- Austin, William W. (ed.), Debussy, *Prelude to „The Afternoon of a Faun“* (A Norton Critical Score), New York, W. W. Norton & Company, INC., 1970.
- Berman, Laurence D., *Prelude to the Afternoon of a Faun* and *Jeux: Debussy's Summer Rites*, *19th Century Music*, 1980, 3 (3), 225–238.
- Cummnis, Linda, *Debussy and the Fragment*, Amsterdam, New York, Rodopi, 2006.
- Jarocinski, Stefan, *Debussy, impressionnisme et symbolisme*, Paris, Éditions du Seuil, 1970.

- Latham, Edward D. & Meglin, Joellen, Motivic Design and Physical Gesture in *L'après-midi d'un faune*, in: R. Parncutt, A. Kessler & F. Zimmer (eds.), *Proceedings of the Conference on Interdisciplinary Musicology (CIMO4)*, Graz, 15–18 April, 2004.
- McCombie, Elizabeth, *Mallarmé and Debussy. Unheard Music, Unseen Text*, Oxford, Oxford University Press, 2003.
- Popović Mladjenović, Tijana, A Fragment on the Emotion, “Mathesis” and Time Dimension of the *Purely Musical*. Marginalia with *Prelude to the Afternoon of a Faun* by Claude Debussy, u: Leon Stefanija & Katarina Bogunović Hočevar (Eds.), *Rationalism of a Magic Tinge: Music as a Form of Abstract Perception*, *Musicological Annual*, vol. XLIII/2, Ljubljana, 2007, 305–332.
- Trezise, Simon (ed.), *Cambridge Companion to Debussy*, Cambridge, Cambridge University Press, 2003.
- Popović Mladjenović, Tijana, Ariadne’s Thread of Hofmannsthal’s and Strauss’s Opera in the Opera, or the Labyrinth of the Crossroads of European Cultural History, in: Evi Nika-Sampson, Giorgos Sakallieros, Maria Alexandru, Giorgos Kitsios & Emmanouil Giannopoulos (Ed.), *Crossroads – Greece as an intercultural pole of musical thought and creativity*, Aristotle University of Thessaloniki, School of Music Studies & International Musicological Society, 2013, 681–698.
- Walter Frisch, *German Modernism: Music and the Arts*. (Berkeley, Los Angeles, London: University of California Press, 2005)
- Mary A. Cicora, *Wagner’s Ring and German Drama. Comparative Studies in Mythology and History in Drama* (Westport, Connecticut & London: Greenwood Press, 1999), 91–129.
- Theresia Birkenhauer, “Theatrical Transformation, Media Superimposition and Scenic Reflection: Pictorial Qualities of Modern Theatre and the Hofmannsthal/Strauss Opera, *Ariadne auf Naxos*”, in *The Play within the Play. The Performance of Meta-Theatre and Self-Reflection*, ed. Gerhard Fischer and Bernhard Greiner (Amsterdam, New York: Rodopi, 2007), 347–357.
- Brian Soucek, “Giovanni auf Naxos”, in *The Don Giovanni Moment. Essays on the Legacy of an Opera*, ed. Lydia Goehr & Daniel Herwitz (New York: Columbia University Press, 2006), 193–210.
- Frieder von Ammon, “Opera on Opera (on Opera). Self-Referential Negotiations of a Difficult Genre”, in *Self-Reference in Literature and Music*, ed. Walter Bernhart and Werner Wolf (Amsterdam, New York: Rodopi, 2010).
- Karen Forsyth, *Ariadne auf Naxos by Hugo von Hofmannsthal and Richard Strauss* (Oxford: Oxford University Press, 1982).
- David B. Greene, *Listening to Strauss Operas. The Audience’s Multiple Standpoints* (New York: Gordon and Breach, 1991), 119–184 (Chapter 4: *Ariadne auf Naxos*).

- Popović Mladjenović, Tijana, Les maîtres du marteau, du faune et du temps. Proposition d'une nouvelle lecture du *Marteau sans maître*, dans: Emmanuel Ducreux (ed.), *Une musique française après 1945?*, Lyon, Éditions Symétrie & Conservatoire National Supérieur Musique et Danse de Lyon, 2014 (in press).
- Decarsin, François, 'Artisanat furieux', *Contrechamps*, no. 3, L'Age d'Homme, Lausanne, 1984.
- Koblyakov, L., P. Boulez, 'Le Marteau sans maître': Analyse of Pitch Structure, *Zeitschrift für Musiktheorie*, 8, 1977.
- Lerdahl, Fred, Cognitive Constraints on Compositional Systems, in: John A. Sloboda (Ed.), *Generative Processes in Music: The Psychology of Performance, Improvisation and Composition*, Oxford, Clarendon Press, 1988.
- Popović, Berislav, *Music Form or Meaning in Music*, Clio, Belgrade, 1998.
- Stacey, Peter F., *Boulez and the Modern Concept*, Scolar Press, Aldershot, 1987.
- Winick, Steven D., Symmetry and Pitch-Duration Associations in Boulez's 'Le Marteau sans maître', *Perspectives of New Music*, vol. 24, no. 2, Spring-Summer 1986.
- Deliège, I. & El Ahmadi, A. (1990). Mechanisms of cue extraction in musical groupings: A study of perception on *Sequenza VI* for viola solo by Luciano Berio. *Psychology of Music*, 18, 18-44.
- Deliège, I. & Mélan, M. (1997). Cue abstraction in the representation of musical form. In I. Deliège & J. Sloboda (Eds.), *Perception and Cognition of Music* (387–412). Hove: Psychology Press.
- Bogunović, B., Popović Mladjenović, T., & Perković, I., Theatrical Expressivity of Berio's *Sequenza for Viola*: Levels of Communication, *Journal of Interdisciplinary Music Studies*, Fall 2010, vol. 4, issue 2, 55–84.
- Berio, L. (1998). Sequenzas. Liner notes for *Berio: Sequenzas 20/21 Series*. Hamburg: Deutsche Grammophon GmbH, CD 457 038-2 GH3.
- Berio, L. (2006). *Remembering the Future*. Cambridge, Mass., London: Harvard, University Press.
- Halfyard, J. K. (2007). Foreword. In J. K. Halfyard (Ed.), *Berio's Sequenzas. Essays on Performance, Composition and Analysis* (ixx–xxii). Hampshire: Ashgate.
- Halfyard, J. K. (2007). Provoking acts: The theatre of Berio's *Sequenzas*. In J. K. Halfyard (Ed.), *Berio's Sequenzas. Essays on Performance, Composition and Analysis* (99–116). Hampshire: Ashgate.
- Hander-Powers, J. (1988). *Strategies of meaning: A study of the aesthetic and the musical language of Luciano Berio*. University of Southern California: Ph.D. Diss.
- Imberty, M. (2003). Music, biology, cognition: questions for the music of XXth century. 3rd International Conference *Understanding and Creating Music*, Napoli, December 11–15.

(2)

- Juslin, P.N. (2003). Five facets of musical expression: a psychologist's perspective on music performance, *Psychology of Music*, 31, 3, 273-302.
- Tijana Popović Mladjenović, Blanka Bogunović, and Ivana Perković, *Interdisciplinary Approach to Music: Listening, Performing, Composing*, Belgrade, Faculty of Music (Tempus project), 2014
- Adams, Mishael Vannoy, *The Fantasy Principle: Psychoanalysis of the Imagination*, New York, 2004.
- Abbate, Carolyn, *Unsung Voices: Opera and Musical Narrative in the Nineteenth Century*, Princeton, 1991.
- Berger, Karol, Diegesis and Mimesis: The Poetic Modes and the Metter of Artistic Presentation, *Journal of Musicology*, 1994, 12, 407–433.
- Berger, Karol, The Form of Chopin's „Ballade“, Op. 23, *19th-Century Music*, 1996, 1, 46-71.
- Бурдије, Пјер, *Правила уметности*, Нови Сад, 2003.
- Durand, Gilbert, *Antropološke strukture imaginarnog. Uvod u opću arhetipologiju*, Zagreb, 1991.
- Globus, Gordon, *The Postmodern Brain*, Amsterdam, 1995.
- Grlić, Danko, *Estetika II. Epoha estetike: XVII, XVIII i početak XIX stoljeća*, Zagreb, 1983.
- Ilić, Miloš, *Teorija i filozofija stvaralaštva*, Beograd, 1979.
- Imberty, Michel, *La musique creuse le temps. De Wagner à Boulez: Musique, psychologie, psychanalyse*, Paris, 2005.
- Imberty, Michel, Narrative, splintered temporalities and the Unconscious in the music of the XXth Century, Bologna, 2006.
- Klein, Michael, Chopin's Fourth Ballade as Musical Narrative, *Music Theory Spectrum*, 2004, 1, 23–56.
- Kramer, Lawrence, Musical Narratology: A Theoretical Outline, γ: *Classical Music and Postmodern Knowledge*, Los Angeles, 1995.
- Lakan, Žak, *Spisi (izbor)*, Beograd, 1983.
- Ognjenović, Predrag, *Psihološka teorija umetnosti*, Beograd, 2003.
- Storr, Anthony, *Music and the Mind*, New York, 1992.
- Popović Mladjenović, T., Bogunović, B., Masnikosa, M. & Perković Radak, I. (2009). W. A. Mozart's *Phantasie* in C minor, K. 475: The Pillars of Musical Structure and Emotional Response. *Journal of interdisciplinary music studies*, 3, 1&2, 95-117.
- Cook, N. (1999). Analysing performance and performing analysis. In N. Cook & M. Everist (Eds.), *Rethinking Music* (pp. 239-261). Oxford: Oxford University Press.
- Popović, B. (1998). *Music form or meaning in music*. Belgrade: Clio, Belgrade Culture Centre.
- Waltron, K. (1997). Listening with imagination: Is music representational? In J. Robinson (Ed.), *Music and meaning* (pp. 37-82). Ithaca and London: Cornell University Press.

	<ul style="list-style-type: none"> • Wiegandt, M. (1995). More a Fantasy or More a Sonata? Historical and Analytical Considerations Concerning Joachim Raff's Op. 168. Preface. Raff Joachim, <i>Werke</i>. Stuttgart: Nordstern. • Zuckerkandl, V. (1973). <i>Man the musician: Sound and symbol</i>. Princeton: Princeton University Press. • Juslin, P. N. & Sloboda, J. A. (Eds.). (2001). <i>Music and emotion</i> (pp. 275-289). New York: Oxford. University Press. • Popović Mladjenović, Tijana, The Story of the Ballad in Music, [in:], <i>New Sound</i>, 30, 2007, pp. 15–33. • Popović Mladjenović, Tijana, Reminiscences about Ballad, Chopin, and Transgression, in: <i>Proceedings of the 11th International Congress on Musical Signification – Music: Function and Value</i>, Krakow, Akademia Muzyczna w Krakow, 2011. (u štampi) • Samson, Jim, Extended forms: the ballades, scherzos and fantasies, [in:] Jim Samson (ed.), <i>The Cambridge Companion to Chopin</i>, Cambridge University Press, Cambridge-New York-Melbourne 1992, pp. 101–123. • Tarasti, Eero, <i>Signs of Music. A Guide to Musical Semiotics</i>, Mouton de Gruyter, Berlin-New York 2002. • Imberty, Michel, <i>Les écritures du temps. Sémantique psychologique de la musique</i>, Paris, Dunod, 1981. • Bodei, Remo, <i>Logiques du délire. Raison, affects, folie [Logiche del delirio. Ragione, affetti, follia</i>, Laterza, Bari 2000], Aubier Philosophie, Paris 2002. • Ricoeur, Paul, <i>La métaphore vive</i>, Paris, Seuil, 1975. 			
<p style="text-align: center;">Uticaj</p>	<p>Do kraja ovog kursa studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumeju ključnu dimenziju rastuće snage evropskih integracija u kulturnom i umetničkom pogledu; • identifikuju i opišu glavne probleme vezane muzičku intertekstualnost; • skiciraju glavna pitanja kao što su “evropeizacija” i transformativna moć muzike i da diskutuju o njima. 			
<p style="text-align: center;">Broj časova</p>	<p style="text-align: center;">1. akad. godina: 15</p>	<p style="text-align: center;">2. akad. godina: 15</p>	<p style="text-align: center;">3. akad. godina: 15</p>	<p style="text-align: center;">Ukupno za 3 godine: 45</p>
<p style="text-align: center;">Broj studenata</p>	<p style="text-align: center;">40</p>	<p style="text-align: center;">40</p>	<p style="text-align: center;">40</p>	<p style="text-align: center;">120</p>
<p style="text-align: center;">Studijski programi</p>	<p style="text-align: center;">Muzikologija, Muzičko izvođaštvo</p>			
<p style="text-align: center;">Godina/nivo sudija</p>	<p style="text-align: center;">Master akademske</p>		<p style="text-align: center;">Doktorske akademske</p>	
<p style="text-align: center;">Status kursa</p>	<p style="text-align: center;">Obavezan</p>		<p style="text-align: center;">Postojeći</p>	

MARIJA MASNIKOSA

PRIMENJENA MUZIČKA SEMIOTIKA: TRAGOVİ EVROPSKOG MUZIČKOG POSTMODERNIZMA U SRPSKOJ POSTMODERNOJ MUZICI

Tip nastavne aktivnosti

Predavanje
Seminar

Opis kursa

Uvod:

Cilj kursa jeste povezivanje evropskog muzičkog nasleđa i usmeravanje na evropske elemente u srpskoj postmodernoj muzici, uz korišćenje muzičke semiotike kao sredstva tumačenja.

Nalazeći se pod znatnim uticajem opšteg semiotičkog koncepta, zasnovanog na Sosirovom i Pirsovom radu, muzička semiotika počela je da se razvija u drugoj polovini 20. veka. Od svojih prvih razvojnih koraka, to je strukturalistička disciplina, usmerena na evropsko muzičko nasleđe, na interdisciplinarni, interkulturni i čak transkulturni način.

Muzička semiotika se razvijala u različitim pravcima, usled različitih teorijskih uticaja (generativna gramatika Čomskog, Šenkerova teorija dubinske strukture, generativna analitička teorija Lerdala i Džekendofa, intonaciona teorija Asafjeva i Gremasova narativna gramatika i teorija semeanalize, itd.). Različitim teorijskim orijentacijama u savremenoj muzičkoj semiotici, kao što su muzička naratologija, teorija muzičkog diskursa i semiotika muzičkog prostora uglavnom su se bavili evropski istraživači.

Akademski cilj kursa jeste podizanje nivoa svesti o prisustvu evropskih elemenata i načela u srpskoj postmodernoj muzici. Štaviše, kroz usmerenost na evropske elemente i kulturne vrednosti u srpskoj postmodernoj muzici i njihovu analizu, kurs će podstaći specifično muzikološki pristup interkulturnoj komunikaciji u procesu evropskih integracija i podići nivo svesti o ulozi svake muzičke kulture i interkulturnog dijaloga u izgradnji evropskog identiteta.

Nastavni ciljevi su:

- poboljšati studentsko razumevanje ključnih pitanja muzičke semiotike kao discipline savremene sistemske muzikologije;
- podržati studentska interdisciplinarna, problemski orijentisana istraživanja u muzikologiji, koja se oslanjaju na muzičku semiotiku;
- istaći uticaj evropskih muzičkih i kulturnih vrednosti na srpsku postmodernu muziku i
- povećanje studentskog nivoa svesti o ulozi dijaloga i kulturne različitosti u procesu integracije evropske kulture.

Struktura kursa :

1. Muzika i značenje – istorija muzičke semiotike
2. Lingvističke i strukturalističke teorije muzičkog značenja
3. Teorija intonacije
4. Pirsova teorija znakova primenjena na muziku
5. Teorija muzičkog diskursa
6. Muzička narativnost i intertekstualnost
7. Teorije muzičkih toposa
8. Tarastijeva teorija muzičke semiotike
9. Teorija muzičkih gestova
10. Ekspresivni žanrovi u muzici
11. Muzički znakovi evropske i srpske postmoderne muzike
12. Muzička narativnost evropske i srpske postmoderne muzike
13. Analiza gestova evropske i srpske postmoderne muzike
14. Ekspresivni žanrovi u evropskoj i srpskoj postmodernoj muzici
15. Intertekstualnost u evropskoj i srpskoj postmodernoj muzici

Bibliografija (izbor):

- Agawu, Kofi: *Playing with signs. Semiotic interpretation of classic music*, Princeton University Press, Princeton, New Jersey, 1991.
- Chandler, Daniel: *Semiotics for Beginners*, electronic publication.
- Coker, Wilson. *Music & Meaning*. New York: The Free Press, 1972.
- Cook, N. "A Theory of Musical Semiotics (Review)", *Music Theory Spectrum*, XVIII/1, (Spring) 1996.
- Eco, Umberto: *A Theory of Semiotics*, Bloomington: Indiana University Press, 1979.
- Hatten, Robert S.: *Beethoven. Markedness, Correlation and Interpretation*, Indiana University Press, Bloomington & Indianapolis, 1994.
- Hatten, Robert S.: *Interpreting musical Gestures, Topics and Tropes* (Mozart, Beethoven, Schubert), Indiana University Press, 1999.
- Hatten, Robert. "Musical Meaning in Beethoven: Markedness, Correlation, and Interpretation", *Advances in Semiotics*, Indiana: 1994.
- Hatten, Robert. "Semiotic Perspectives on Issues in Music Cognition", *In Theory Only*, XI/3, (July) 1989.
- Milijić, Branislava: *Semiotička estetika*, Institut za književnost i umetnost, Beograd, 1993.
- Monelle, Raymond: *Linguistics and Semiotics in Music*, Harwood Academic Publishers, Chur, Switzerland, 1992.
- Monelle, Raymond: *The Sense of Music. Semiotic essays*, Princeton University Press, Princeton and Oxford, 2000.
- Ratner, Leonard G. 1980. *Classic Music: Expression, Form and Style*, New York, Schirmer Books, 1980.

	<ul style="list-style-type: none"> • Stopford, J. "Structuralism, Semiotics and Musicology", <i>British Journal of Aesthetics</i>, (Spring) 1984. • Tarasti, E. "Music Models through Ages: A Semiotic Interpretation", <i>International Review of the Aesthetics and Sociology of Music</i>, XXV/1-2, 1994. • Tarasti, Eero: <i>A Theory of Musical Semiotics</i>, Indiana University Press, Bloomington and Indianapolis, 1994. • Tarasti, Eero: Music History revisited (by a semiotician), in: <i>Musical Semiotics in Growth</i>, ed. by E.Tarasti, Indiana University Press, International Semiotics Institute, Imatra, Bloomington, 1996. • Tarasti, E. (ed). <i>Musical Signification : Essays in the Semiotic Theory and Analysis of Music</i>. Berlin: Mouton de Gruyter 1995. • —. 1999. "The Challenge of Semiotics". In <i>Rethinking Music</i>, ed. Nicholas Cook and Mark Everist. Oxford, New York: Oxford University Press. • Caplin, William E. 2005. "On the Relation of Musical <i>Topoi</i> to Formal Function", <i>Eighteen-Century Music</i>, 2/1: 113-124. • Masnikosa, Marija. 2010. <i>Orfej u repetitivnom društvu. Postminimalizam u srpskoj muzici za gudački orkestar u poslednje dve decenije XX veka</i>, Beograd: Fakultet muzičke umetnosti u Beogradu. • Masnikosa, Marija. 2013. „A Theoretical Model of Postminimalism and Two Brief ‘Case studies’”; in: <i>The Ashgate Research Companion to Minimalist and Postminimalist Music</i>. Edited by Keith Potter, Kyle Gann and Pwyll ap Sion, United Kingdom: Ashgate Publishing Limited, p. 297-314. • Masnikosa, Marija. 2010. "Specific Typology of "Appropriated" Musical Signs in Serbian Postminimalist Compositions", in: Lina Navickaite-Martinelli (Ed.), <i>Before and After Music</i>, Acta Semiotica Fennica XXXVII, Helsinki, Vilnius & Imatra, International Semiotics Institute & Umweb Publications, 555-564. • Masnikosa, Marija. 2008. „Application of musical semiotics in the analysis and interpretation of postminimalist work“, <i>Zbornik Katedre za muzičku teoriju. Muzička teorija i analiza</i> (Musical Theory and Analysis. Collection of papers – Department of Musical Theory), FMU i Signature, Beograd, 130-137.
Uticaoaj	<p>Direktni i indirektni uticaoaj kursa ogleada se u: 1) sticanju relevantnog znanja o pitanjima of savremene evropske muzičke semiotike; 2) uvođenju evropskog nivoa u nastavi i izučavanju muzičke semiotike; 3) podizanju nivoa svesti o objedinjujućim procesima evropske kulture, koji se veoma intenzivno odvijaju i u muzici 4) intenziviranje potrebe za uvođenjem specifično evropskih studija na području muzikologije.</p>

	1. akad. godina:	2. akad. godina:	3. akad. godina:	Ukupno za 3 godine:
Broj časova	15	15	15	45
Broj studenata	40	40	40	120
Studijski programi	Muzikologija, Muzičko izvođaštvo			
Godina/nivo sudija	Master akademske		Doktorske akademske	
Status kursa	Obavezan		Novi	

DRAGANA STOJANOVIĆ-NOVIČIĆ**EVROPSKI KOMPOZITORI 20. I 21. VEKA: KORELACIJE IZMEĐU BIOGRAFSKIH MOMENATA I STRATEGIJA KOMPONOVANJA**

Tip nastavne aktivnosti	Predavanje Seminar
Opis kursa	<p>Cilj kursa jeste da ustanovi vezu između nekih ključnih biografskih momenata u kompozitorovom životu i pravca njegove kompozicione strategije u to vreme. Društvene turbulencije ponekad suštinski menjaju kontekst kompozitorovog života: Olivije Mesijan je, na primer, bio u koncentracionom logoru u vreme Drugog svetskog rata. Međutim, to je vreme kada je napisao svoj uticajni <i>Kvartet za kraj vremena</i>. Igor Stravinski je osetio da ne može da živi u burnoj atmosferi Rusije u osvit komunizma. Ali, čin napuštanja domovine intenzivirao je njegove napore da implementira elemente ruskog folkloru u svoja muzička ostvarenja. Kurs će obuhvatiti muzičke biografije i stvaralaštvo evropskih kompozitora 20. i 21. veka, pripadnika više nacija – iz Rusije, Mađarske, Francuske, Grčke, Srbije, Slovenije: Igora Stravinskog, Edgaar Vareza, Olivijea Mesijana, Janisa Ksenakisa, Đerđa Ligetija, Aleksandra Obradovića, Vinka Globokara, Rajka Maksimovića.</p> <p>Struktura kursa:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Igor Stravinski u Švajcarskoj – referiranje na Rusiju2. Bela Bartok: Čežnja za domom – mađarski folklor preko okeana3. Zašto je Varez izabrao SAD?, ili: Francuska nije bila dovoljna4. Olivije Mesijan u ratnom logoru: muzika iza rešetaka5. Janis Ksenakis i pitanje slobode: beg iz Grčke6. Đerđ Ligeti: Zapad posle Istoka – susret sa elektronikom7. Aleksandar Obradović, Rajko Maksimović: Potraga za elektronskom opremom (od Istočne Evrope do Zapadne Evrope i SAD)8. Vinko Globokar: od rudarske porodice do francuske elite <p>Bibliografija:</p> <ul style="list-style-type: none">• Dragana Stojanović-Novičić: <i>Vinko Globokar: Musical Odyssey of an Emigrant</i>. Belgrade: Faculty of Music in Belgrade and Signatures, 2013. (in Serbian)• <i>Olivier Messiaen: The Centenary Papers</i>, Edited by Judith Crispin. Newcastle upon Tyne, UK: Cambridge Scholars Publishing, 2010.• Dragana Stojanović-Novičić: "Work of Edgard Varèse and 'Futurist Music': Affinities (and Differences)." <i>New Sound: International Magazine for Music</i>, No. 34, 2009, pp. 50-61. (Translated by Goran Kapetanović)• Dragana Stojanović-Novičić: "Iannis Xenakis (1922-2001): Some Thoughts on His Creative Output." <i>Musical Culture & Memory: The Eighth International Conference</i>, Editors: Tatjana Marković and Vesna Mikić. Belgrade: Faculty of Music, Signature, 2008, pp. 263-270. (Translated by Jelena Nikezić)

- Joseph Horowitz: *Artists in Exile: How Refugees from Twentieth-Century War and Revolution Transformed the American Performing Arts*. New York: HarperCollins Publishers, 2008.
- Robert Sherlaw Johnson: *Messiaen*. London, New York, Paris, Sydney, Copenhagen, Berlin, Madrid, Tokyo: Omnibus Press, 2008.
- Christopher Dingle: *The Life of Messiaen*. Cambridge, UK, New York: Cambridge University Press, 2007.
- Alex Ross: *The Rest is Noise: Listening to the Twentieth Century*. New York: Farrar, Straus and Giroux, 2007.
- *Edgard Varèse: Composer – Sound Sculptor – Visionary*. A Publication of the Paul Sacher Foundation, Edited by Felix Meyer and Heidy Zimmermann. Woodbridge, Suffolk: The Boydell Press, 2006.
- Dragana Stojanović-Novičić: “A Cry from the Trombone: Vinko Globokar will be discussed”. *IV International Symposium 'Music and Society', Sarajevo, October 28-30, 2004 – Collection of Papers*, Editors Tamara Karača M.sci., Senad Kazić M.sci. Sarajevo: Musicological Society of the FBiH, Academy of Music in Sarajevo, 2005, pp. 90-96. (Translated by Jelena Nikezić)
- Peter Hill & Nigel Simeone: *Messiaen*. New Haven and London: Yale University Press, 2005.
- Griffiths, Paul: *The Penguin Companion to Classical Music*. New York: Penguin Books, 2005.
- Dragana Stojanović-Novičić: “Vinko Globokar... Medium.” *Music & Media: Sixth International Symposium Folklore–Music–Work of Art, Belgrade, 14th – 17th November 2002*, Editors of the Collection of Papers Vesna Mikić, Ph.D., Tatjana Marković, Ph.D. Belgrade: Faculty of Music in Belgrade, 2004, pp. 49-57. (Translated by Jelena Nikezić)
- Dragana Stojanović-Novičić: “Creation as Genesis: Tradition and Originality in the Works of Iannis Xenakis.” *Man and Music: International Symposium Belgrade, June 20-23, 2001 – To Professor Dr. Dragoslav Dević 75 years of life and 50 years of professional activities*, Editor Dr. Dimitrije O. Golemović. Belgrade: Vedes, 2003, pp. 432-442. (Translated by Miloš Zatkalik)
- Richard Steinitz: *György Ligeti: The Music of Imagination*. Boston: Northeastern University Press, 2003.
- Alan Clayson: *Edgard Varèse*. London: Sanctuary, 2002.
- Richard Toop: *György Ligeti*. London: Phaidon Press Limited, 1999.
- *Contemporary Composers on Contemporary Music: Expanded Edition*, Edited by Elliott Schwartz and Barney Childs. New York: Da Capo Press, 1998.
- Robert P. Morgan: *Twentieth-Century Music: A History of Musical Style in Modern Europe and America*. New York and London: W. W. Norton Company, 1991.

Uticaoaj	Do kraja ovog kursa studenti će biti osposobljeni da: <ul style="list-style-type: none"> • razumeju ključnu dimenziju rastuće snage evropskih integracija u kulturnom i umetničkom pogledu; • identifikuju i opišu glavne probleme vezane za muzičke biografije u evropskom kontekstu; • skiciraju glavna pitanja kao što su “evropeizacija” i transformativna moć muzike i da diskutuju o njima. 			
Broj časova	1. akad. godina:	2. akad. godina:	3. akad. godina:	Ukupno za 3 godine:
	15	15	15	45
Broj studenata	40	40	40	120
Studijski programi	Muzikologija, Muzičko izvođaštvo			
Godina/nivo sudija	Master akademske		Doktorske akademske	
Status kursa	Obavezan		Novi	

OPERA 19. VEKA I REVOLUCIJA U EVROPSKOM KONTEKSTU

Tip nastavne
aktivnostiPredavanje
Seminar

Opis kursa

Uvod

Kurs je osmišljen sa ciljem da pruži dva osnovna uvida: kao prvo, uvid u širenje revolucionarnih ideja i pokreta na Evropskom kontinentu u 19. veku (prvenstveno u njegovoj prvoj polovini) i kao drugo, da ukaže na ulogu opere u tom procesu. O operi se diskutuje, ne samo kao o delu umetnosti, izloženom uticaju revolucionarnih političkih ideja, već i kao o značajnom faktoru same revolucije. U prvoj polovini 19. veka revolucionarne snage u Evropi su liberalizam i radikalni republikanizam. U drugoj polovini, međutim, ideološka konfiguracija Evrope postaje kompleksnija i vodi do formiranja nečega što na prvi pogled liči na oksimoron: revolucionarni konzervativizam. Premda revolucionarni konzervativizam dobija realnu političku snagu tek u 20. veku, on je presudno oblikovan već u 19. veku i jedan od njegovih najvažnijih "sastojaka" od samog početka jeste opera. U nameri da istraži ove složene interakcije u njihovom evropskom kontekstu, kurs je fokusiran na vezu između Oberove opere *Nema iz Portičija* i nečega što se može nazvati Vagnerovom "tetralogijom" – njenog prvog nacrtu (*Zigfridova smrt*), njenog potpunog izlaganja (*Prsten Nibelunga*) i njene ideološke finalizacije (*Parsifal*). Kroz ove opere može se rekonstruisati revolucionarni dinamizam Evrope 19. veka: početak, sa liberalima 1830., kulminacija, sa radikalnim republikancima 1848/1849. i prolazna konzervativna promena u poslednjim decenijama stoleća.

Struktura kursa:**Deo I: Revolucionarni pokreti u Evropi u prvoj polovini 19. veka**

1. Revolucionarna politika liberala 1830. godine: Francuska i Holandija
2. Revolucionarna politika radikalnih liberala 1848/1849. godine: Francuska i Nemačka
3. Revolucionarna politika u Parizu i Briselu (1830): Oberova *Nema iz Portičija*
4. Vagnerova recepcija Oberove *Neme iz Portičija*
5. Revolucionarna opera *in nuce* u Drezdenu (1848/1849): Vagnerova opera *Zigfridova smrt*

Deo II: Revolucionarni konzervativizam u Nemačkom Rajhu

6. Revolucionarne posledice ekstremne desničarske politike u Nemačkom Rajhu
7. Vagnerov *Prsten Nibelunga* u Bajrojt 1876. godine: nemački i evropski kontekst
8. Vagnerov *Parsifal* u Bajrojt 1882. godine: nemački i evropski kontekst

Bibliografija:

- Sarah Hibberd, *French Grand Opera and the Historical Imagination*, Cambridge University Press, 2009;

	<ul style="list-style-type: none"> • Sarah Hibberd, “La Muette and her context”, David Charlton (ed.), <i>The Cambridge Companion to Grand Opera</i>, Cambridge University Press, 2003, pp. 149–167; • Hobsbawm, E. J., <i>The Age of Revolution. 1789–1848</i>, New York, Vintage Books, 1996; • Thomas Grey, “Richard Wagner and the legacy of French grand opera”, David Charlton (ed.), <i>The Cambridge Companion to Grand Opera</i>, Cambridge University Press, 2003, pp. 321–343; • Dragana Jeremić-Molnar and Aleksandar Molnar: <i>Myth, Ideology, and Mystery in the Richard Wagner’s Tetralogy. “Der Ring des Nibelungen” and “Parsifal”</i>, Belgrade, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2004, 478 p. • Dragana Jeremić-Molnar: <i>Richard Wagner, constructor of "genuine" reality. Regeneration through Bayreuther Festspiele</i>, Belgrade, Book Factory, 2007, 396 p; • Hervé Lacombe, “The ‘machine’ and the state”, David Charlton (ed.), <i>The Cambridge Companion to Grand Opera</i>, Cambridge University Press, 2003, pp. 21–42; • Richard Wagner, “Reminiscences of Auber (1871)”, <i>Richard Wagner’s Prose Works. Vol. 5: Actors and Singers</i>, William Ashton Ellis (trans.), London, Kegan Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1895. • Richard Wagner, “Opera and Drama”, <i>Richard Wagner’s Prose Works. Vol. 2: Opera and Drama</i>, William Ashton Ellis (trans.), London: Kegan Paul, Trench, Trübner & Co., Ltd., 1900. 			
<p style="text-align: center;">Uticaj</p>	<p>Do kraja ovog kursa studenti će biti osposobljeni da:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumeju ključnu dimenziju veza između revolucionarnih ideja u Evropi 19. veka i opere; • identifikuju i opišu glavne probleme vezane integrativne procese kroz istoriju; • skiciraju glavna pitanja kao što su “evropeizacija” i transformativna moć muzike i da diskutuju o njima. 			
<p style="text-align: center;">Broj časova</p>	<p style="text-align: center;">1. akad.godina: 15</p>	<p style="text-align: center;">2. akad. godina: 15</p>	<p style="text-align: center;">3. akad. godina: 15</p>	<p style="text-align: center;">Ukupno za 3 godine: 45</p>
<p style="text-align: center;">Broj studenata</p>	<p style="text-align: center;">40</p>	<p style="text-align: center;">40</p>	<p style="text-align: center;">40</p>	<p style="text-align: center;">120</p>
<p style="text-align: center;">Studijski programi</p>	<p style="text-align: center;">Muzikologija, Muzičko izvođaštvo</p>			
<p style="text-align: center;">Godina/nivo sudija</p>	<p style="text-align: center;">Master akademske</p>		<p style="text-align: center;">Doktorske akademske</p>	
<p style="text-align: center;">Status kursa</p>	<p style="text-align: center;">Obavezan</p>		<p style="text-align: center;">Novi</p>	